

Den Haag, 17 maart 2016

In de brief van 21 januari jl. vraagt de vaste commissie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid mijn reactie op de brief van de Stichting Pensioenbehoud d.d. 13 november 2015 over bovengenoemd onderwerp. Hierbij ontvangt u mijn reactie.

De Stichting Pensioenbehoud is van mening dat het niet duidelijk is of en zo ja, in hoeverre de Raad van State wetgeving expliciet toetst aan het EU-handvest. De Stichting Pensioenbehoud verwijst daarbij naar de parlementaire behandeling van het nieuwe financieel toetsingskader voor pensioenfondsen in 2014.

De Raad van State toetst wetsvoorstellen aan de hand van een toetsingskader bestaande uit een beleidsanalytische, juridische en wetgevingstechnische toets. Voor de juridische toets onderzoekt de Raad van State onder meer of het voorstel in strijd is met internationaal en Europees recht. De Raad van State zou het in haar advisering over het nieuwe financieel toetsingskader vermeld hebben, als er sprake zou zijn van strijdigheid met het EU-handvest. De Raad van State heeft hier echter geen opmerkingen over gemaakt.

De Stichting stelt voorts dat eigendomsrechten, waaronder pensioenaanspraken, onder artikel 17 van het EU-Handvest ruimer beschermd worden dan in artikel 1, van het aanvullend protocol van het EVRM. Uit de officiële toelichting bij artikel 17 van het EU-Handvest (het recht van eigendom) volgt dat dit artikel qua inhoud en reikwijdte overeenstemt met artikel 1, eerste protocol EVRM. Uit artikel 52, lid 3 van het EU-Handvest volgt dat artikelen uit het Handvest, die inhoudelijk gelijk zijn aan artikelen uit het EVRM, dat verdrag volgen qua uitleg, inhoud en reikwijdte. Dit is bovendien door de jurisprudentie van het Europese Hof van Justitie herhaaldelijk bekrachtigd, in de eerste plaats in het arrest Hauer (13 december 1997, Jurispr.1979, blz. 2727).

De Stichting stelt ten slotte dat artikel 17 van het EU-Handvest mogelijk ook horizontale werking heeft, zodat de Stichting rechtstreeks een pensioenfonds zou kunnen aanspreken indien zij vindt dat sprake is van inbreuk op het eigendomsrecht.

Die opvatting deel ik in principe niet. Volgens artikel 51, lid 1 zijn de bepalingen van het Handvest immers gericht tot de instellingen, organen en instanties van de Unie met inachtneming van het subsidiariteitsbeginsel, alsmede, uitsluitend wanneer zij het recht van de Unie ten uitvoer brengen, tot de lidstaten. Dit is bijvoorbeeld het geval bij de implementatie van een richtlijn.

Of de Stichting zich tegenover een pensioenfonds rechtstreeks zal kunnen beroepen op artikel 17 van het EU-handvest, is uiteindelijk onderworpen aan rechterlijke toetsing. Op dit moment kan op basis van de Hof-jurisprudentie niet worden geconcludeerd dat artikel 17 EU-Handvest horizontale werking heeft.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
J. Klijnsma